

ПРЕС КЛИПИНГ

21.новембар 2011.

НАСЛОВИ

- Место министра за рад уступићемо синдикату;(стр.2)
- Фијат тражи производне раднике; (стр.4)
- Просветари штрајкују 28. новембра?;(стр.5)
- На бироу мање незапослених;(стр.6)
- Фиат: 1.300 радника из сандучета;(стр.8)
- Већи порез диже цену слаткишима;(стр.9)
- Боли глава због нових отказа;(стр.10)
- Просветари траже нове одредбе о штрајку;(стр.11)
- Само да држава не отежава;(стр.11)

Расим Љајић, министар за рад и социјалну политику

Место министра за рад уступићемо синдикату

Аутор: Ружа Ђирковић

Београд - Само у случају да имамо сагласност Социјално економског савета идемо са изменама Закона о раду пред министре и посланике у Скупштини Србије - каже у интервјуу за Данас Расим Љајић, министар рада и социјалне политике у Влади Србије, координатор за сарадњу Србије са Хашким трибуналом, лидер Социјалдемократске партије Србије.

- **Објавили сте да више нећете бити министар. Кад се човек бави политиком, циљ му је да освоји власт. Значи ли то да прелазите у невладин сектор?**

- Не. С једне стране циљ ми је да етаблирам странку, да се више бавим страначким пословима. Намера ми је да будем шеф посланичке [групе](#) своје странке у парламенту. Не намеравам да будем функционер у наредној влади, а надам се ћу кроз четири године имати већи утицај, па и веће могућности за вршење промена у Србији. А хтео сам и да покажем да не може странка да опстане, ако се базира на једном човеку. То јесте ризик за нас као младу странку која је сада практично персонализована.

- **Значи у следећу владу, ако у њеном састављању будете учествовали, послаћете неког другог?**

- Да. Припремамо кандидате. Поред министарства рада, које бисмо понудили синдикатима, заинтересовани смо и за министарство правде, министарство здравља и министарство културе. Наравно, ми не можемо сад све то да добијемо. Али имамо људе, мислим да би Југ Радивојевић био одличан министар културе, не видим да би ико у Србији то радио боље од њега, у овом тренутку.

- **У ово предизборно време, сви се сад такмиче изјавама о томе која је влада у прошлости била најбоља, а која најгора, па је једнима најбољи био Тито, другима влада Мирка Марјановића, а бивши шеф ДС у Београду Драган Копчалић неки дан каже да је од 90. године свака следећа влада била све лошија, значи ова је најгора?**

- Ја никад нисам пљувао у бунар из кога сам воду пио, то би било неморално, онда би требало да изађем из те владе. Свака влада је имала и предности и мане.

- **Добро, ако не можете да кажете која је најгора, која је онда најбоља влада од ових у којима сте били?**

- Па не могу, тешко је то упоредити, околности у којима су деловале биле су потпуно различите. Али [чињеница](#), што бројније владе, утолико је тежи процес доношења одлука, а владе су мање ефикасне. Зато ћу у будућности подржати владу мању по броју чланова и мању по броју странака које је сачињавају. Србија је све моделе испробала осим тог.

- **Двостранацка? Или једностраначка?**

- Не кажем двостранацка, а једностраначка то је нереално да буде, али влада састављена од што мањег броја странака. Странчарење нас је убило. А и то што су владе трајале од 19 до 21 месец. Ово је, после владе Мирка Марјановића, прва која је испунила цео мандат.

- **Дакле, Социјално-економском савету сте 29. октобра послали предлог измена Закона о раду?**

- Да. СЕС ће заседати 29. новембра. Предложили смо измене у одредбама о отпремнинама, тако да се убудуће не би могла добити отпремнина на исти радни стаж више пута. Послодавац вам исплаћује отпремнину само за онај стаж који сте имали код њега. Што се рада на одређено време тиче, тај би рад могао да траје три године, а додали смо ту још једну одредбу :после три године, послодавац је на то радно место обавезан да прими радника за стално, да ли тог који је радио на одређено време или неког другог радника ако по систематизацији задржи то радно место. То је предлог Министарства, настао у договору с ММФ-ом. Шта ће рећи социјални партнери, ја у овом тренутку не могу да лицитирам. Уколико имамо њихову сагласност, идемо према Влади и Скупштини.

- **Да ли ће се измене, уколико би биле усвојене, примењивати и на већ постојеће колективне уговоре или само на будуће?**

- Само на будуће.

- **Око Закона о раду постоје велике контроверзе и међу политичким странкама, а о синдикатима да не говоримо. Српска напредна странка у свом програму тврди да су се на тржишту рада десиле драматичне промене на штету запослених, председник Савеза самосталних синдиката тврди да страни инвеститори желе робовски радни однос. Имате ли ви такав утисак о садашњим односима на тржишту рада?**

- [Сигурно](#) је да овај Закон о раду мора да претрпи одређене измене, можда и да се донесе нови Закон о раду, то је за неку будућу владу, из простог разлога што је овај закон био резултат политичких компромиса.

У корист кога?

- Ако бисмо појединачне одредбе анализирали, ја мислим да је однос 60 према 40 у корист радника. Апсолутно. Што се тиче правног аспекта, то би показала свака независна експертиза.

Примена тих законских решења није таква да би могло да се каже да је радник повлашћен, напротив, мислим да су ту више послодавци у добитку.

- **Дакле, шта ви мислите о тврдњи да грађани и радници у Србији живе у сталном страху од социјалног и моралног слома?**

- То је тачно. То је производ дуге транзиције, неуспешне приватизације и велике економске кризе. Ми смо као напустили социјализам, а заправо смо ментално још увек у социјализму, никако тај капитализам да дочекамо, и ми смо стали негде на пола пута. На све то се надовезала ова криза, апсолутно да радници јесу застрашени, тај осећај несигурности је огроман како због губитка посла, тако и због смањења или неисплаћивања плате и неплаћених доприноса.

- **Кад доносите закон о раду, да ли сте имали увид у законе о раду Немачке, Француске и да ли је наш закон о раду блажи од њихових?**

- Имали смо апсолутно. Што се тиче формалних решења, ја мислим да наш Закон о раду више штити раднике него послодавце.

- **Рецимо, на пример?**

- Па не могу сада, овако...

- **Неки дан је објављено: немачки Дајмлер је са синдикатом постигао споразум да ниједан од хиљаде сада запослених радника у следећих пет година не може добити отказ, а за узврат синдикат се сагласио да Дајмлер у том периоду може годишње запошљавати по 800 радника и повременим пословима или на одређено време?**

- То може у Немачкој. Без подизања производње, економије, извоза, сва наша прича о Закону о раду остаће мртво слово на папиру.

http://www.danas.rs/danasrs/ekonomija/fijat_trazi_proizvodne_radnike.4.html?news_id=228463

Неколико хиљада Шумадинаца могло би да добије посао до краја ове и почетком наредне године

Фијат тражи производне раднике

Аутор: З. Радовановић

Крагујевац - Компанија Фијат аутомобили Србија (ФАС) објавила је оглас којим позива „све заинтересоване грађане за рад у тој компанији“ да се пријаве на сајту фирме, или да своје биографије оставе у сандучету на главном улазу у ФАС код Шест топола“. Из ФАС-а најављују да ће ових дана сандуче за биографије заинтересованих за рад у тој фабрици бити постављено и у згради Скупштине града, у центру Крагујевцу.

- Оглас ће остати отворен до даљег, односно до краја ове и током наредне године. Планирамо да примимо велики број, махом радника који ће бити ангажовани у производњи, и који су завршили техничку или неку другу школу за производна занимања у металском комплексу, кажу за наш лист у ФАС-у, наглашавајући да се надају да ће „велики број потребних радника успети да обезбеде у Крагујевцу“.

Мада у ФАС-у не желе да се изјашњавају о тачном броју радника које планирају да запосле у наредном периоду, није непознато да Фијат у својој крагујевачкој фабрици, према уговору са Владом Србије, треба да запосли укупно око 2.500 радника. Од почетка прошле године, кад је Фијат преузео некадашњу Заставину Фабрику аутомобила, до сада, овдашња Фијатова компанија ангажовала је око 1.200 радника и стручњака из Крагујевца, али и још неких градова (Београда, Лесковца и других). У ФАС-у би, дакле, у наредним месецима, углавном до почетка серијске производње новог модела аутомобила (крајем прве половине наредне године), требало да се запосли још близу 1.300 радника, који ће, у највећем броју, бити ангажовани на производним линијама и монтажним тракама.

Поред компаније Фијат аутомобили Србије, незапослени Крагујевчани, моћи ће да конкуришу за [посао](#) у фабрикама Фијатових коопераната, чија је градња увелико у току у индустријској и слободној зони „Грошница“. У некадашњој војној касарни „Грошница“ тренутно се, подсетимо, граде четири фабрике компанија Џонстон Контрол, Сидет, Промо мањето компани и ХТЛ, у којима ће се производити тзв. крупне позиције (точкови, седишта, браници, блатобрани, инструмент табле, механички склопови, кочиони системи и друго) за уградњу у Фијатове аутомобиле. У тим фабрикама, до марта наредне године, када је предвиђено окончање њихове изградње у зони „Грошница“, посао треба да добије између 1.000 и 1.500 радника. Више стотина радника биће запослено и у фабрици највећег и најзначајнијег Фијатовог кооперанта, компаније Мањети Марели, која планира изградњу своје фирме у фабричком кругу ФАС-а. Мањети Марели ће део својих производних капацитета лоцирати и на некадашњем Заставином погону - Механичка обрада. Посла за незапослене има и у фабрици јужнокорејске Јура корпорације, у Рачи Крагујевачкој. Јура, у којој је већ ангажовано 1.300 запослених, од чега око 400 Крагујевчана, такође ових дана, због повећања обима производње аутомобилских електро инсталација, тражи нове раднике.

Незапослени Крагујевчани за посао ће ускоро моћи да конкуришу и у првом шопинг молу израелске компаније Плаза центар на [Балкану](#), чија изградња у Крагујевцу треба да буде завршена до средине фебруара наредне године. Посао би, према официјелним најавама требало да добије између 400 и 500 радника.

http://www.danas.rs/danasrs/drustvo/prosvetari_strajkuju_28_novembra.55.html?news_id=228494

Просветари штрајкују 28. новембра?

Аутор: В. А.

Београд - Чланови Уније синдиката просветних радника ступиће у понедељак, 28. новембра, у једнодневни штрајк упозорења, уколико до тада просветним радницима не буду исплаћене заостале јубиларне награде за 2009. и 2010. годину.

Драган Матијевић, председник Уније синдиката просветних радника [изјавио је](#) за Данас да је штрајк изнуђено решење, јер су просветни радници изгубили [поверење](#) у владу, која им већ два месеца обећава исплату јубиларних награда. Он је истакао да запослени страхују да ће поново бити изиграни и да пребацивањем обавеза Министарства финансија на локалне самоуправе може доћи до тога да „неке општине неће моћи или неће желети да исплате јубиларне награде“.

Уколико до 28. новембра награде не буду исплаћене Унија најављује наставак једнодневних штрајкова. Према Матијевићевим речима, исплата јубиларних награда за ову годину је у току. На јубиларне награде чека укупно између 20.000 и 25.000 просветних радника, а за све три године треба издвојити око милијарду динара.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:354283-Na-birou-manje-nezaposlenih>

На бироу мање незапослених

Б. СТЈЕЉА

На евиденцији Националне службе за запошљавање је за 12.856 мањи број људи него почетком године. Најкраће посао чекају Београђани и Војвођани - око три године

СПИСАК незапослених на бироу краћи је за 12.856 презимена него почетком године, па се у овом тренутку 737.870 незапослених нада редовној плати. Већини се, међутим, шансе за послом - услед лоше образовне структуре и стања на тржишту рада - све више смањују, а, судећи према подацима Националне службе за запошљавање, на бироу ће се у просеку начекати три године и седам месеци. Ипак, неким занимањима прилике се указују знатно брже.

- Најбрже до посла долазе филолози, фармацеути, физиотерапеути, инжењери саобраћаја, пољопривреде и електротехнике, професори физичког васпитања, педагози, више медицинске сестре, инжењери технологије, економисти, као и стручњаци у области информационих технологија - објашњавају у НСЗ.

Гледајући према регионалној структури, додају у НСЗ, најкраће посао чекају Београђани (2,9 година), затим Војвођани (3,2 године), док су незапослени из јужне и источне Србије на нивоу просека. Посао најдуже траже становници Шумадије и западне Србије - у просеку га добију за четири године и три месеца.

- Од почетка године имамо смањење броја евидентираних људи на евиденцији НСЗ, али то не значи увек да је порастао број запослених у Србији, већ је дошло до смањења такозване регистроване незапослености - објашњава Дејан Јовановић, директор НСЗ, и додаје да се очекује да стопа незапослености, у наредних пет година, падне на неких 16 процената. - Ова очекивања изведена су на основу прогноза које су урадили експерти Европске уније, а

истраживање које је спроведено показало је да ће прерађивачка индустрија и грађевински сектор бити најзаступљенији сектори када је реч о новом запошљавању.

БУДУЋНОСТ ПРЕМА прогнозама директора НСЗ, у наредном периоду ће мала и средња предузећа бити највећи резервоар нових радних места. - То су, пре свега, оне фирме у којима сада ради између 10 и 50 радника - оцењује Дејан Јовановић.

Тренутни пресек стања на бироу за запошљавање показује померања у односу на јануар. Тако се у образовној структури лица повећао број високообразованих, и то за 8,41 одсто, као и број незапослених са вишим образовањем (за 2,19 одсто).

С друге стране, до новог радног места лакше су долазили они са нижим квалификацијама, па се тако, у односу на јануар, смањио број незапослених који имају само основну школу (за 3,62 одсто), као и оних са завршеним средњим образовањем (за 2,04 одсто).

За добијање радног места У ДРЖАВНОЈ СЛУЖБИ није увек пресудно образовање

ПОСАО КРОЗ МАЛА ВРАТА

НИЈЕ тајна да су за неке послове у државној служби потребни партијска књижица, родбинска веза или плава коверта. То је поменуо и сам министар здравља Зоран Станковић, рекавши да се у писмима незапослених лекара наводи да им се за радно место тражи мито од 10.000 евра, а да има примера да се запошљавају по политичкој припадности и рођачким везама и закључио да би то требало спречити - запошљавањем преко јавних конкурса.

Недавно истраживање Инфостуда, интернет сајта за запошљавање, показало је: чак 51 одсто запослених у јавној служби до радног места дошло је преко везе, док је проценат примљених „на мала врата“ у приватним домаћим фирмама - 39 одсто, а у страним компанијама - четвртина.

- Јавна је тајна да се радна места у просвети купују за 5.000 евра, конкурси су фарса - истиче за „Новости“ Слободан Брајковић, председник Синдиката радника у просвети Србије. - Исплати се. Сигурна будућност и посао до пензије.

Брајковић додаје да је у основним и средњим школама запослено 103.000 људи, а да се годишње пензионише око два одсто.

Међутим, у последњих десет година број запослених није смањен и око 20.000 запослених је константно - вишак.

Брајковић још каже да су Министарству просвете пријављивали директоре школа који крију радна места, примају нове људе на одређено време, а чекају да технолошки вишак у школи оде по социјалном програму, да би новог човека примили на његово место. Али, проблем није решен.

С друге стране, Велимир Тмушић, начелник Републичке просветне инспекције, истиче да се проверавају све пријаве које се доставе просветној инспекцији тако што се утврђује да ли је радни однос заснован по закону.

- Сви наводи који упућују на то да има коруптивних елемената прослеђују се надлежним службама МУП - наглашава за „Новости“ Тмушић.

И др Невенка Димитријевић, из Синдиката лекара и фармацеута Србије, каже да колеге пријављују случајеве мита и политичко-рођачких веза приликом запошљавања.

- Они који су се тако запослили ћуте. Синдикат не може да учини ништа јер чланови могу да буду само запослени.

Конкурси се не расписују, људи раде по уговору о делу, а лекар стиче право на специјализацију тек када буде примљен за стално. Знам многе који су спремни да плате - додаје др Димитријевић. (З. ДРЧЕЛИЋ)

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:354284-Fiat-1300-radnika-iz-sanduceta>

Фиат: 1.300 радника из сандучета

М. БОШОВИЋ

Нова фабрика аутомобила у Крагујевцу на необичан начин позвала заинтересоване за рад у овој фирми: пријаве се подносе мејлом или се убацују у сандуче код главног улаза

КОМПАНИЈА „Фијат аутомобили Србија“ објавила је оглас у коме позива све заинтересоване за рад у овој фирми да своје радне биографије доставе на сајт ове фабрике или у сандуче код главног улаза (Шест топола), а најављују да ће у наредних неколико дана пријаве за посао моћи да се убаце и у одговарајућу кутију у самој Скупштини града Крагујевца.

У фабрици аутомобила је тренутно на пробној серијској производњи новог модела ангажовано око 1.200 радника. У сарадњи са Националном службом за запошљавање и Политехничком школом организује се додатна обука за још неколико стотина радника, али то није довољно за озбиљну серијску производњу.

У „Фијату“ кажу да има довољно незапослених који су спремни да раде и који су способни да се обуче за најсавременију технологију, која се тренутно уграђује у халама, али да је већини потребна додатна обука.

Већи порез диже цену слаткишима

Е. В. Н.

Често се битно разликују цене робе домаћих произвођача у нашој земљи и окружењу. Слаткиши, зачини и детерџенти имају ниже цене у Црној Гори и Републици Српској

ПОЈЕДИНИ прехрамбени производи из Србије, који се извозе на тржишта региона, често су јефтинији него у домаћим трговинама. Тако су кекс, чоколада, зачини, али и детерџенти само неки од производа пореклом из Србије који имају ниже цене у Републици Српској и у Црној Гори, него у овдашњим радњама.

За већину грађана, прича о нашим производима који су јефтинији у земљама окружења није логична, јер да би роба доспела на тамошње рафове за њу треба платити и трошкове транспорта и складиштења, и контроле и на крају маржи.

Ипак, за разлику од претходног периода, сада су неке основне намирнице, које извозимо, као што су дуготрајно млеко, јогурт, али и поједине месне прерађевине, јестиво уље, неки слаткиши јефтинији на српском тржишту. То се тумачи и све већом беспарицом и падом куповне моћи, па су и добављачи и прометници смањили своје „апетите“, односно зараде.

Тако је рецимо, литар јестивог уља „витал“ у нашим супермаркетима око 130, у Бањалуци 145, док у Подгорици ваља издвојити 150 динара. Литар дуготрајног млека „моја кравица“ за десетак динара плаће се скупље на црногорском тржишту, где достиже цену од око 103 динара. Код кисело-млечних напитака распон цена је већи и креће се и до 20 динара.

ПЛАТЕУПРКОС нижим ценама појединих производа, на дну смо лествице према просечним примањима у региону. Просек српске плате је чак три пута мањи од рецимо словеначког и износи око 380 евра. Нешто боље по висини зарада стоје грађани Републике Српске са месечно зарађених 400 евра, док Црногорци имају просек од 470 евра.

- Финалну цену одређују тржишне околности, затим значајно утичу и курсне разлике које се разликују од региона до региона, али и висина пореза на робу - истичу у компанији „Имлек“. - Наравно, веома је битна и трговачка маржа, која често зна да буде и најзначајнији чинилац.

У уљари „Витал“ из Врбаса истичу да набавне цене нису исте за домаће и инострано тржиште и да на то утиче више чинилаца. Али, додају, финалне цене одређују трговински ланци. И произвођачи кондитора такође истичу да је реч о индивидуалном формирању цена, које зависи пре свега од трговинских кућа и на то немају утицаја.

- Ниже цене на тим тржиштима наши произвођачи правдају борбом са конкуренцијом и курсним разликама - сматра Петар Богосављевић, председник Покрета за заштиту потрошача, и додаје да за грађане са све плићим џепом то и није нека утеха.

Има и артикала чије су цене шаролике. Тако је чајна kobасица из „Карнекса“ најјефтинија у Републици Српској, са ценом нешто вишом од „хиљадарке“. Код нас је око 1.170 а најскупља је у Црној Гори где достиже цену од 1.300 динара. Иста је ситуација и са пшеничним брашном. Поједини детерџенти, попут „мерикса“ имају распон цена од 410 па до 500 динара.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:354249-Boli-glava-zbog-novih-otkaza>

Боли глава због нових отказа

Д. И. К. - С. Б.

Најмање десетина предузећа ће следеће године размишљати о смањењу броја радника. Више од половине испитаних фирми верује да ће 2012. испратити са истим бројем запослених

ПОСЛЕ кратке паузе, број запослених у Србији се поново осипа. Из месеца у месец је, како кажу статистичари, незнатно мањи и износи тачно 1.754.662. У ишчекивању преливања европске кризе и привредници и економисти страхују да ће и следећа година многе породице оставити без плате. Свако десето предузеће у Србији у овом периоду ће вероватно морати да смањи број запослених.

У анкети „УСАИД пројекат за боље услове пословања“ гору ситуацију по питању броја запослених у 2012. години очекује 11 одсто испитаних. Истраживање је рађено на узорку од 913 предузећа, од којих је чак 90 одсто пословало са добитком. Да је у узорак ушло више губиташа, и проценат оних са мрачним прогнозама био би знатно већи. Већина анкетираних предузећа, 58 одсто, верује да ће и следећу годину испратити са истим бројем радника. Скоро трећина, међутим, сматра да ће успети да ангажује додатне запослене.

И поред овог оптимизма, сви у Србији верују да ће главни задатак и нове владе бити управо - очување радних места.

- Јавни сектор је размажен - проценио је економиста Јуриј Бајец. - Постоји раскорак у сигурности посла између јавног и приватног сектора, јер су отказани у протеклом периоду дељени у привреди.

Привредници верују да би лакше запошљавали, између осталог, и када би раднике могли дуже да држе на одређено време. То је предвиђено и договором са Међународним монетарним фондом, па ће вероватно ускоро заживети уговори на три године. Тренутно, чак 59 одсто испитаних фирми имају макар једног радника коме је уговор ограничен. Међу њима трећина тако ангажује до пет запослених.

Друга крајност су фирме које немају ама баш ниједног радника запосленог на неодређено време. У овом истраживању таквих је, срећом, само један одсто.

ПЛАТЕ ТАБУ ТЕМА

ПРИВРЕДНИЦИ, по правилу, нерадо причају о платама, па се ова тема није ни нашла у истраживању. У тренутном околностима, међутим, ретки су радници у привреди који могу да

рачунају на већа примања. То је доказала и претходна криза у којој су зараде у привреди мировале, а просек су вукла местимична повећања у јавном сектору. Абоненти буџета у Србији тако имају од 35 до 40 одсто веће плате и по том раскораку смо рекордер међу транзиционим земљама Европе.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:354288-Prosvetari-traze-nove-odredbe-o-strajku>

Просветари траже нове одредбе о штрајку

В. Н.

Синдикати просвете тврде да одредбама о минимуму процеса рада током штрајка није место у Закону о основном образовању, јер то треба да регулише општи закон о штрајку

НАЦРТ закона о основном образовању и васпитању предвиђа да запослени у школи имају право на штрајк под условом да обезбеде минимум процеса рада, и та одредба изазвала је незадовољство синдиката и запослених у просвети.

Представници синдиката сматрају да тим одредбама уопште није место у нацрту закона о основном образовању и да читава „глава“ текста која уређује право на штрајк у школама треба да се избаци, јер би морала бити уређена општим законом о штрајку. Према речима председника Синдиката радника у просвети Србије Слободана Брајковића, синдикати ће се, у случају да ове одредбе „прођу“, обратити посланичким клубовима, али и међународним телима.

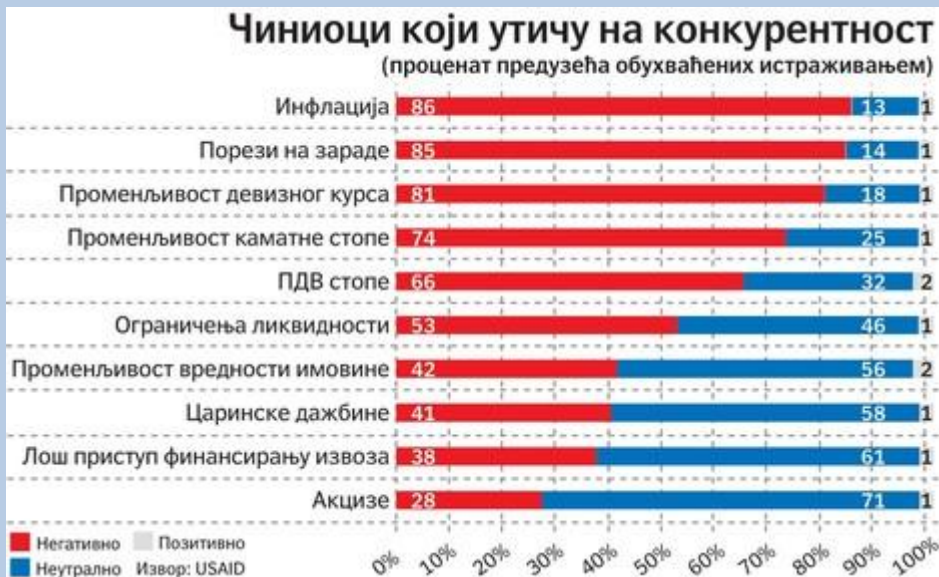
Општи закон о штрајку из 1996. године, како је рекао Брајковић, није усклађен са конвенцијама у овој области које је Србија ратификовала, као ни са препорукама Међународне организације рада (МОП), које регулишу да образовање није делатност од посебног значаја, те да запослени имају право на потпуну обуставу рада.

<http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Samo-da-drzava-ne-otezava.sr.html>

Само да држава не отежава

Упркос огромним тешкоћама, 51 одсто предузетника верује да ће до године повећати профит, 52 одсто да ће проширити асортиман новим производима, а трећина тврди да ће повећати број запослених

Тешкоћа у пословању има колико и радних дана у години – закључак је који се намеће после само делимичног увида у одговоре анкетираних власника око 1.000 предузећа у истраживању Америчке агенција за међународни развој (УСАИД). На све домаће муке предузетника у Србији, као додатак следи и надлазећи нови талас економске кризе који се ваља Европом. Упркос томе, изненађује увереност 47 одсто испитаних да им 2012. година неће бити гора од ове на измаку. Шта више, оптимиста је чак 45 одсто, а само осам процената сматра да ће им догодине бити горе.

Иако међу привредницима преовлађује мишљење да им држава углавном отежава рад, аутори студије УСАИД-а указују да је Србија у побољшавању услова пословања у последње три године значајно напредовала. Али и да су неискоришћене могућности за повећање конкурентности привреде и њеног раста још велике.

А да сектор малих и средњих предузећа може много више да допринесе економском расту, иако га је од 2009. наовамо криза највише погодила, потврђује оно што следи. Упркос наведеним неповољним околностима, 51 одсто власника малих и средњих предузећа и предузетника међу испитаним верује да ће догодине повећати профит, 52 одсто да ће проширити асортиман новим производима, а трећина тврди и да ће повећати број запослених.

Шта овај део пословне заједнице очекује од државе?

За почетак, да редовно плаћа своје рачуне за испоручену робу и услуге, али и да скрати рокове плаћања обавеза и између предузећа. Јер, како рече један од предузетника: „Дужнички лоби је велика ала, канцер који прождире добит”.

– Пошаљемо четир-пет фактура на наплату, вредности пар милиона динара, на ту суму потраживања држави платимо порез, а дужници, међу којима је и држава, ништа нам не плате. Због тога морамо да дижемо кредите – каже Зоран Дунђерски, власник предузећа „Екосан”.

А кад туже дужнике, на извршење судских одлука 41 одсто чека између једне и три године, а 22 одсто више од три године.

Иако се на наплату робе и услуге чека 120 дана, па и пола године, по резултату УСАИД-ове анкете неликвидност међу ранжираним привредничким мукама тек на шестом месту (53 одсто испитаних). Чак 86 одсто испитаних је изјавило да им конкурентност највише подрива инфлација, 85 одсто порези на зараде, 81 одсто променљивост девизног курса, а 74 одсто променљивост каматних стопа.

– Кад би порези и доприноси били нижи, пристали би да их плаћају и они који раде у сивој зони, па би се већим обухватом обвезника више пара слило у државну касу – предлаже надлежнима Бехаџида Душтинац, предузетница из Новог Пазара.

Пре три године удружења привреде су државним органима доставила 340 препорука да се укину сувишни прописи и процедуре. Од тог је до сада је 196 укинуто, 36 је у процедури решавања, од 36 препорука привреда је одустала, а 72 нису решене. Ова „гиљотина прописа” у протекле три године омогућило је да привреда годишње уштеди 121 милион евра. Ипак, административна процедура и прописи још тешко падају предузетницима. Неки и не осећају олакшице.

– Кренуло се са „гиљотином прописа”, па се стало – утисак је Васе Лекића, власника предузећа „Фудленд”.

Резултати студије УСАИД су показали да административне обавезе које намеће држава, коштају предузећа у Србији 4,2 одсто бруто домаћег производа (БДП), односно 1,35 милијард евра годишње. Та сума је висока у поређењу са земљама Европске уније. У Аустрији те обавезе коштају 2,8 одсто БДП, у Чешкој 2,9 одсто, у Данској 2,1 а у Холандији 1,7 одсто БДП. Додуше, неке од наведених држава чланица ЕУ су са „гиљотином прописа” почеле много раније. Тако су, на пример, државне административне обавезе холандску привреду 2001. Године коштале 3,7 одсто БДП.

Да су додатне уштеде на поједностављивању бирократских процедура у Србији и те како могуће, указује и Џо Лаутер, директор УСАИД-овог Пројекта за боље услове пословања. Према његовим речима, студијом спроведеном уз примену метода стандардних трошкова, препознато је више од 90 процедура уз могуће уштеде од око 67 милиона евра. милиона евра.

А. Микавица